

Te Whāriki Online

Tau hātakiaga ma e tau tālagaaga he tau fakaholoaga fakaako

Igatia e tau matakau mo e tālaga e tau fakaholoaga fakaako fakamatakavi kua muitua atu ke he tau matapatu mo e tau foliaga akomena kua lata ma e tau fānau mo e tau magafaoa ke he ha lautolu a tau nonofoaga.

Kua fakakite he fakatino he tālagaaga fakaako e tauteaga ke maeke ke lagomatai aki a koe ke liu kitekite mo e tālaga haau a fakaholoaga fakaako muitua ke he tau fifiliaga he tau mena kua lata tonu.

Liu kitekite mo e fai tauteaga ki ai

Ko e tauteaga nai to fakaaoga e manamanatuaga, liu hakahaka, mo e kitekite ke he tau mena tutupu mo e tau puhala fakagahua.

Mailoga:

- e tau mena tutupu ke he tau akomena
- tau puhala ne matutaki atu a mautolu ke he tau tagata mo e tau matakavi
- falu a puhala kua kehe kua maeke i a mautolu ke tauteute ai falu a mena he tau magaaho ne toe
- falu a mena ke fakaaoga mo e taatu ai ke he tau fakaholoaga pehē nai he tau magaaho i mua.

Kumikumi atu ko e heigoa mo e fefē e tau akomena he tau fānau

Falu a puhala ke taute aki e fekau nai:

- onoono mata mo e liu manamanatu foki
- tutala auloa mo e fakamau hifo e tau fakatutalaaga nai
- manamanatu ke he tau mena kua aki ai mo e heigoa ka taute foki
- fakatutala mo e tau matapatu mo e tau fānau.

Lali ke iloa mo e fai maamaaga ke he ha mautolu a tau tagata mo e tau matakavi

Fakatai pehē, to onoono atu a mautolu ke he:

- tau totouaga fakatagata, tau vagahau, mo e tau mahani fakamotu he tau tagata kua nonofo he maaga ha mautolu
- tau pulotu mo e lotomatala, tau kitekiteaga, mo e tau aga mo e mahani he mana whenua
- tau mena kua iloa mo e maeke he tau fānau ke taute
- tau mena kua fiafia mo e manako e tau fānau ikiiki, magafaoa, mo e tau faiaoga ke taute
- tau tauteaga ke fakaholo ki mua e tau fakafetuiaga akomena he tau matapatu mo e tau magafaoa
- tau lagomatai kua lata ma e tau fānau kua amanaki ke oatu he tau aoga/kura.

Fifili e tau matapatu akomena

Ko e heigoa e tau mena kua lata ke fifili ki ai?
Ko e heigoa e tau akomena kua fakamahuiga e tautolu?

Fakamatapatu ha mautolu a tau fifiliaga ke he:

- tau mena kua iloa hagaao ia ke he ha mautolu a tau tagata mo e tau matakavi
- tau hagaaoaga mo e tau lotomatala kua moua mai he tau fakaokoaga he Te Whāriki
- tau tāpikiaga mo e tau matapatu mahuiga he matakau ha mautolu
- tau amaamanakiaga hokulo ma e tau akomena.

Fakatokatokaga he tau tali ha mautolu

Maeke ke fakatokoka tuai po ke hake mai nī he magaaho ia e tau tali.

To hā ki ai e fakavahegaaga he tau fakatokatokaaga he tau tali.

Fakatai atu pehē, to onoono atu a mautolu ke he:

- tau gahua he faiaoga, muitua ke he tau kumikumiaga mo e tau puhala kehekehe, tau puhala fakaako mo e tau fakatokatokaaga
- falu a puhala kua fakagahua e mautolu ke mumui atu ke he tau matapatu mahuiga
- tau fifiliaga pauaki ai ke putoia e tau tagata, tau koloa, tau magaaho, mo e tau kaina
- matutakiaga pauaki mo e faikakano mo e tau tau fānau ikiiki
- heigoa e tau fakaokoaga kua fakafitā e tau faiaoga ki ai.

Fakagahua

Ko e magaaho hanai ke fakagahua ai ha mautolu a tau manamanatuaga mo e tau fakatokatokaaga.

Ke he magaaho ka fakagahua ai, maeke agaia a mautolu ke liliu kitekite atu ke he puhala ne fakaaoga ai ke tālaga e tau fakaholoaga akomena.

Loga mo e hokulo e tau puhala akomena.